

dakapo

Personaltidning för
AB Bahco Ventilation
Ansvarig utgivare
Eskil Sjödin
Nr 1. April 1976

För näringslivet blev år 1975 ett spännande år. Vi har upplevt en hård och långdragen avtalsrörelse, en svårbedömd konjunktur, flera nya utredningar och lagförslag rörande arbetslivet och dess demokratisering. Ja, listan skulle lätt kunna göras mycket längre. Av färsk konjunkturrapporter att döma får vi en besvärlig vår i väntan på att konjunkturerna skall gå upp i omvärlden. Sverige är ju ovanligt beroende av att kunna hålla sin export uppe för att kunna betala den nödvändiga importen, utlandsresor, U-hjälp etc. För närvarande har vi svårt på den punkten, eftersom vi beviljat oss kraf-

VD INFORMERAR:

1976 blir ett intressant år

tiga löneökningar både för 1975 och 1976. Dessa har avsevärt försvagat den svenska konkurrenskraften både när det gäller att exportera och bevara vår hemmamarknad mot importprodukter.

1975 års resultat pekar på att den tidigare nedåtgående trenden nu brutits, och att vi, trots motvind i konjunkturen, nu är på väg uppåt.

1976 års första månader indikerar av orderingången att döma, att vi följer de uppgjorda planerna – men något markerat tecken på en konjunkturuppgång har ännu inte kunnat skönjas. Men med de möjligheter som miljö- och vårdbranschen ger oss samt den kompetens som finns i vårt bolag, kan vi trots allt se framåt med en viss optimism.

Systemet med anställda i vår styrelse har nu fungerat under nära två år. Efter en litet trevande start fungerar detta nu bra. Det är helt uppenbart att en förändring av näringslivets arbets-

former kommer att ske. Det är bara att acceptera och anpassa sig därtill. Man måste dock framföra den önskan och förhoppningen att takten i förändringen ej blir snabbare än att människorna hinner med själva. Att sköta ett företag är ju ej så helt okomplicerat som många föreställer sig. Snabbhet och säkerhet i beslutsprocessen är viktiga inslag, och ytterst gäller det trots allt att kunna producera i alla avseenden konkurrenskraftiga varor.

1976 blir i många avseenden ett intressant år. Vi prövar en ny organisation. Många människor arbetar i nya befattningar, nya produkter och system produceras och marknadsförs, och dessutom kommer året att innebära en anpassning till de nya samråds- och medbestämmanderättsformerna, så att vi alla är förberedda för det samspel som företagsstyrning i framtiden kommer att innebära.

DIREKT FRÅN FACKET:

SIF

Befattningsnomenklaturen

Intresset har varit stort för den nya befattningsnomenklaturen. Ett separat informationsmöte anordnades i Hörsalen i Enköping den 17 februari där Hans Samuelsson från förbundskansliet i Stockholm informerade om orsaker och syfte med nomenklaturen. För de som inte hade tillfälle att närvara, vill vi i de närmaste numren av Dakapo redogöra för nomenklaturen och dess innehåll.

Inom industri, byggnadsverksamhet m fl områden tillämpas individuell lönesättning för nästan alla tjänstemän. Detta innebär att inga tariffer binder lönen för den enskilde tjänstemannen. Dennes lön fastställs med utgångspunkt från såväl de arbetsuppgifter tjänstemannen utför, som hans eller hennes prestationer och duglighet i arbetet.

Systemet med individuell lönesättning har både från arbetsgivare- och tjänstemannansidan medfört ett behov av statistisk information om löneläget för olika befattningar och arbetsuppgifter. Därför har SIF tillsammans med några andra arbetstagarorganisationer och SAF enats om ett system för klassifi-

cering av tjänstemannabefattningar kallad Befattningsnomenklatur Tjänstemän. Det är den fjärde upplagan som nu ligger färdig efter ett omfattande utredningsarbete.

Befattningsnomenklaturens syfte är att åstadkomma lönestatistik som visar löneläget för befattningar med samma arbetsinnehåll och svårighetsgrad. Det möjliggör meningsfulla jämförelser av löneläget för olika grupper av tjänstemän, för företag, för olika branscher etc. Befattningsnomenklaturen är alltså ett lönestatistiskt hjälpmedel. Den utgör grundstommen i parternas gemensamma lönestatistik.

Befattningsnomenklaturen bygger på två grundbegrepp

- arbetets funktion
- arbetets svårighetsgrad

Med **funktion** avses olika verksamheter, såsom att konstruera, att tillverka, att köpa, att sälja.

Med **arbetsvärighet** avses de sammanlagda krav som man ställer i ett visst arbete t ex krav på kunskap/erfarenhet, krav på skapande insatser, arbetsledning med personellt och ekonomiskt

ansvar, art och omfattning av kontakter, mångsidighet i arbetsuppgifterna.

Inplacering av tjänstemannabefattningar i nomenklaturesystemet skall ske med utgångspunkt från de arbetsuppgifter som en viss tjänsteman utför. Det är arbetsuppgifternas innehåll och svårighetsgrad som skall klassificeras. Det sätt på vilket tjänstemannen utför arbetsuppgifterna, dvs vilken prestation och duglighet som tjänstemannen uppvisar i sitt arbete, får inte påverka klassificeringen. Inte heller får formella meriter i form av utbildning, anställningstid etc påverka klassificeringen.

Valet av befattningstyp skall grundas på de arbetsuppgifter som ingår i befattningen vid klassificeringstillfället. De arbetsuppgifter som en tjänsteman har haft eller kan komma att få i en framtid får inte påverka klassificeringen. Detta innebär bl a att de arbetsuppgifter som ingår i en individuell befattning kan ha kommit att utformas så att de avviker från den formella fördelningen av arbetsuppgifter t ex enligt förekommande organisationsplan.

Forts. i nästa nr

Företagsnämnden

Klubbens ledamöter i företagsnämnden under 1976 är

Carl-Axel Svegmar, Curt Olsson, Gerhard Heinrich och Gerd Rönnewing.

Nästa möte i företagsnämnden är utsett till den 18 mars.

Om Du har några frågor som Du vill skall behandlas, så kontakta någon av ovanstående i god tid före den 18 som är sista inlämningsdagen.

Finns det inga fackliga problem på försäljningskontoren?

Du, SIF-medlem, som är anställd vid våra försäljningskontor runt om i landet, har kanske känt behov att "skriva av Dig" någon gång. Du kanske har en åsikt som Du vill ventilera. Om det rör sig om fackliga frågor finns det möjlighet att föra fram dem i Dakapo. Sänd in Ditt underlag till DEP Heinrich.

PS. Det här gäller självklart alla SIF-an slutna på företaget också.

Ungdomsombud i Enköping

Vid senaste årsmötet utsågs Jan Svegmar och Per-Olof Grahn till ungdomsombud i SIF-klubben vid Bahco Ventilation i Enköping under 1976. Ungdomsombuden skall fungera som en länk mellan Dig, som är upp till ungefär 30 år, och SIF-klubben. De vill hjälpa till med att informera och förmedla förslag och synpunkter i båda

riktningarna. Under våren räknar man med att hålla en del diskussionsträffar där Du får tillfälle att säga Din mening i aktuella frågor. Du får tillfälle att framföra de krav Du tycker är väsentliga.

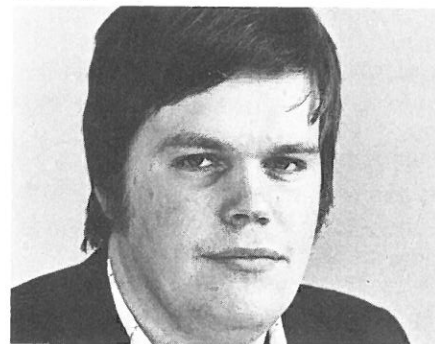
Genom dessa aktiviteter vill man skapa ett större intresse för SIF-klubbens arbete. Man vill i samarbete med avdel-

ningskontaktmännen kontakta nyanställda ungdomar och informera dem om vad SIF arbetar för.

Om Du har några frågor eller funderingar om SIF och dess ungdomsverksamhet, kontakta då Jan eller Per-Olof.

Jan Svegmar

Per-Olof Grahn

Vem är Ditt kontaktombud?

Vid senaste årsmötet fick styrelsen i uppdrag att utse avdelningskontaktombud så snart den då aktuella omorganisationen genomförts. Vid senaste styrelsemötet utsågs till kontaktombud för 1976

7:e vån	DTDR	Lars Jerstedt
5-6:e vån	SPT	Tomas Hörz
3-4:e vån	IRP	Lars Görl
2:a vån	EKF	L-E Andersson
D1, C1, F1	PAC	L Södergran
C2, F2	DAC	Per-Olof Grahn
B1, B2	DMIB	Hans Aleblad
	DMP	Roland Eklund
VK3, B-vst.	IRK	K-A Johansson
VK 01	DKKB	Kurt Pettersson
RK 02	DKKP	Lars Lange
A-vst, lager och förråd	DVGA	Arne Fredriksson
R-sektorn	RS	Gunnel Andrén
Hamnv exkl		
SM	STK	Sven Engvall
SM	SMKR	Lars Judell

Enligt förtroendemannalagen SFS 1974:358 får undertecknad lokala arbetstagarorganisation anmäla nedanstående funktionärer som förtroendemän enligt lagen.

Verksamhetsåret 1976

Styrelse och övriga funktionärer under år 1976:

Ordf	Rune Gustavsson
Kassör	Erkki Björkman
Sekreterare	Göte Wiström
v ordf	Lars Färnkvist
Styrelseledamot	Roine Lindgren Bo Eriksson
Styrelsesuppl	Henry Eriksson Rolf Erixon

Kontaktmän för montage:

Luleå	Ove Vyöni
Sundsvall	Rune Vestman
Enköping	Bertil Björling
Stockholm	Henry Eriksson
Norrköping	Rolf Eriksson
Malmö	Tommy Bergström
Göteborg	Gert Johansson

Löneförh.kommitté Rune Gustavsson
Erkki Björkman
Sven-Olof Andersson
Roine Lindgren

Löneförh.suppl Henry Eriksson
Ingvar Karlsson
Hans Lindström
Rolf Erixon

Ledamot av skyddskommitté Bo Eriksson
Skyddskommitté suppl Nils-Erik Eriksson

Ledamot i företagsnämnd Rune Gustavsson

Företagsnämnd suppl Börje Lindblad

Förslagskommitté Börje Lindblad

Förslagskommitté suppl Sven-Olof Andersson

Repr. i bolagsstyrelse Rune Gustavsson

Styrelserrepr.-kommitté Göte Wiström
Sven Sköld

Matsalskommitté Thore Johansson

Matsalskommitté suppl Alf Pettersson

Dakapo Göte Wiström

Dakapo suppl Ake Lind

Från vänster: Bo Eriksson, Göte Wiström, Lars Färnkvist, Rune Gustavsson och Erkki Björkman

ARBETAR- SKYDDSLAGEN

Arbeterskyddslagen forts.

Regler för tillverkare och försäljare m fl

Den som tillverkar, försäljer eller på annat sätt upplåter till begagnande maskin, redskap eller annan teknisk anordning, skall se till att anordningen är försedd med nödiga skyddsanordningar och är betryggande säker. Man får alltså inte på något sätt tillhandahålla en anordning som strider mot arbetarskyddslagen eller de föreskrifter som vilar på denna.

Dessutom skall föreskrifter för montering, användning och skötsel medfölja anordning vid leverans. Dessa föreskrifter skall vara på brukarlandets språk, dvs inom Sverige på svenska.

I vissa fall föreskrivs också att anordning skall vara försedd med skylt.

Arbeterskyddsstyrelsen kan bestämma att viss maskin eller anordning skall vara typgranskad och godkänd.

Den självständiga företagare som utför installation av anordning ansvarar för att denna sker enligt föreskrifterna och att föreskrivna skyddsanordningar sätts upp.

Om någon brukare tar emot maskin e d i ett skick som inte svarar mot ovan sagda, får han inte använda den i detta ofullständiga skick. Man kan alltså inte skylla på leverantören, utan det finns anledning för den som handlägger ärenden rörande anskaffning av maskiner, redskap och annat, att verkligen följa upp vilken säkerhetsstatus anordningen måste ha.

Tillsyn

Ansvar för att arbetarskyddslagen efterlevs åvilar arbetarskyddsstyrelsen. Under dess ledning är det närmast Yrkesinspektionen som utför tillsynsarbete.

Ifråga om små företag har YI hjälp av kommunal tillsynsman som alltid skall finnas.

Tillsynsmans rätt

Tillsynsman som skall utföra s k för rättning har när som helst rätt att få tillträde till arbetsstället och att företa de undersökningar han finner befogade.

Arbetsgivaren är skyldig att lämna tillsynsman de upplysningar som krävs. Om så inte sker är polismyndigheten skyldig att biträda tillsynsmannen.

Sekretess

Tillsynsman får inte obehörigen yppa eller nyttja de upplysningar han får. Detta brukar man kalla sekretessskyldighet. Samma regel gäller också skyddsombud, ledamot av skyddskommitté och för ledamot av lokal facklig styrelse. För den sistnämnde avses härmed de upplysningar vederbörande får av skyddsombud eller ledamot av skyddskommitté som utsetts av organisationen.

Anmälningsskyldighet för läkare

Läkare som får kännedom om sjukdom som kan ha samband med arbete skall anmäla detta till tillsynsorgan.

Föreläggande

Om ett arbetsställe brister i säkerhet kan YI förelägga arbetsgivaren att afhjälpa missförhållandet. Detta kan innebära förbud mot att bedriva visst arbete, eller att använda lokal, maskin osv till dess att rättelse vunnits.

I samband med föreläggande och förbud kan s k vite utsättas.

I och med detta är följetongen om arbetarskyddslagen avslutad. När detta läses är förslaget till ny Arbetsmiljölagen ute på s k arbetsplatsremiss. Man räknar med att den nya lagen skall träda i kraft 1978.01.01. Då kan det kanske bli aktuellt att återkomma i Dakapo med en redogörelse för denna. Av förhandsreferat i massmedia har de viktigaste nyheterna framgått, men i stora delar bygger den nya lagen vidare på den gamla. Det har därför inte varit bortkastad möda att läsa den nu avslutade serien. Lagar och förordningar är ett tungt och svårt ämne, men det krävs ändå av alla och envar att vi skall känna till dem. Framförallt gäller detta på arbetslivets område, där ju alla kommer i daglig kontakt med frågorna. Jag hoppas att Dakapos läsare i allmänhet genom artiklarna, vet mer än tidigare om lagstiftningen på arbetarskyddsområdet och att detta skall sporra till ett intresserat och nyanserat deltagande i diskussionen.

Åke Nilsson

Yrkesskadestatistik 1975

Antalet skador har ökat från 145 till 150.

Frånvarotiden i genomsnitt per skada har minskat från 63,2 till 48,4. En del skador har dock redovisats som sjukfrånvaro på närvarokorten och skadetiden är därför inte riktigt sann.

Kod 20b, "Arbetsmetod av obetänksamhet tillgripen" är fortfarande den flitigast använda orsakskoden med 20 gånger, trots ett bra och målmedvetet arbete inom skyddsgruppen.

Kod 20a, "Arbetsmetod, felaktig men

tillåten" kommer på andra plats med 16 gånger. Att metoden är felaktig har inte uppmärksamats förrän skada har inträffat. Av skadan blir man vis och arbetsmetoden har ändrats.

Kod 36 "Omständighet som ej kunnat förutses" kommer som god trea. Det är i första hand montageavdelningen som använder koden. Tyvärr görs det för det mesta oövertänkt. Man hade säkert kunnat hitta andra koder som bättre motsvarar de verkliga förhållandena.

En granskning av de olika skyddsgruppområdena visar följande:

Grupp	Antal skador	-	Frånv.tid/ skada
SGB	22	-8	45,5
SGD	16	+7	62,3
SGF	12	+7	33,0
SGG	7	-1	91,4
SGK	16	+2	24,7
SGL	9	+1	84,5
SGM	2	-4	93,3
SGP	17	-9	33,4
SGR	0	±0	0,0
SGU	11	+7	22,9
Mont och serv	33	+2	40,9
Kontor och bilv.ävd	5	+1	102,8

Mest drabbad under 1975 har montageavdelningen varit, men frånvarotimmar/skada har sjunkit.

Trenden på B-verkstaden och pressarverkstaden är klart sjunkande. Även frånvarotid/skada har minskat.

SGG med 91,4 tim/skada beror på en armbågsskada som misstänks ha uppstått på grund av för ensidigt arbete. Om skadan verkligen beror på arbetets karaktär är ännu inte helt utrett. SGL med 84,5 tim/skada härrör sig från en

svårartad klämskada. SGM med 93,3 tim/skada beror på en stukad handled.

Trots att antalet skador ökat inom en del skyddsgrupper, har frånvarotiden per skada minskat.

Diagram 1

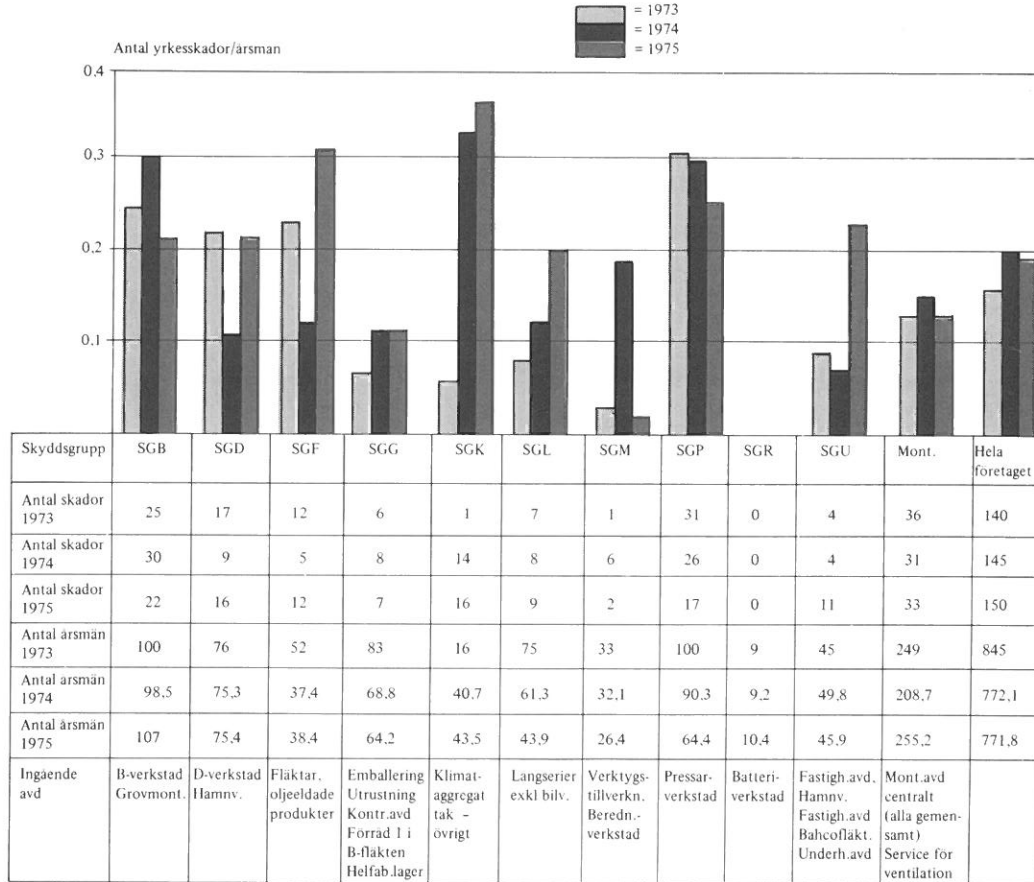
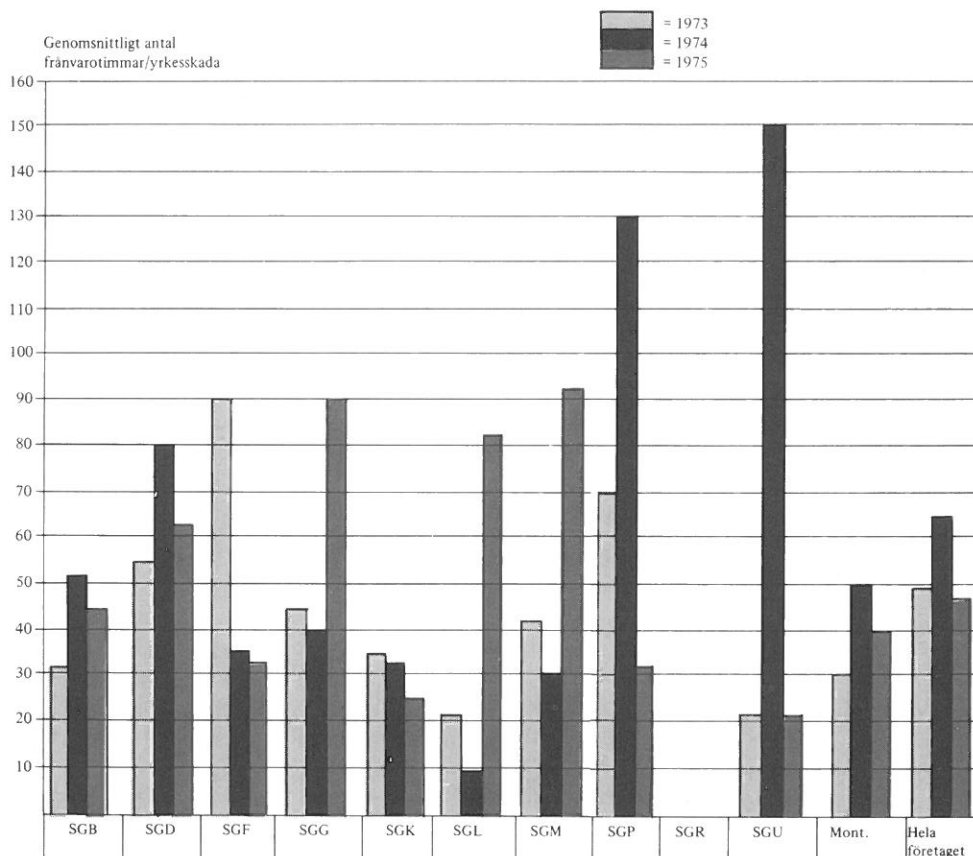

Diagram 2

UTBILDNING:

Bättre arbetsmiljö

Under våren genomförs ytterligare en studiecirkel i ämnet "Bättre arbetsmiljö" enligt överenskommelse mellan SAF-LO/PTK.

Under 36 lektioner behandlas arbetarskydd, företagshälsovård, ergonomi, buller, belysning, klimat, kemiska hälsorisker, arbetstrivsel, olycksfall och lagarna som gäller inom detta område. Kursledare är Åke Nilsson.

Under de senaste fem åren har omkring 250 anställda genomgått denna utbildning. Inom SAF-LO/PTK arbetas nu på vidareutbildning inom arbetsmiljöområdet och de första delarna kommer antagligen att vara klara till hösten.

Åke Nilsson talar om de påfrestningar man utsätter ryggen för om man lyfter på felaktigt sätt.

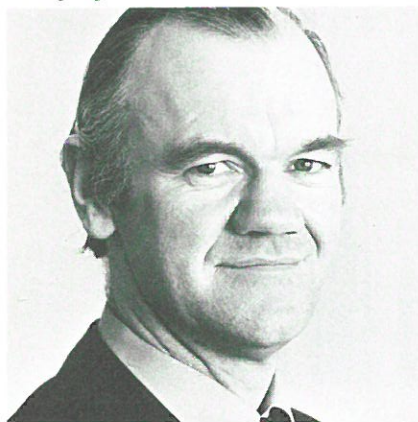
AKTUALITETER:

Ny VD vid Bahco Ltd i England

Alan Hughes, VD för Bahco Tools Ltd i Banbury har tagit över som VD också för Bahco Ventilation Ltd efter Bryan Moul.

Alan Hughes har varit anställd vid Bahco sedan fyra år tillbaka. Han kommer från Sturtevant Engineering, som vi känner bl a som en fläkttillverkare och branschkollega och han var där chef för apparatdivisionen med ansvar för såväl konstruktion som tillverkning och försäljning. Allt detta borgar för att Alan Hughes kommer att kunna ta väl hand om vår verksamhet i England.

I samband med Alan Hughes tillträde kommer en del förändringar att företas inom Bahco Ventilation Ltd's organisation för att anpassa den till vår hemmaorganisation. Detta tillsammans med en intensifierad marknadsföring av vissa produktgrupper och -system och koncentrationen av verksamheten tillsammans med Bahco Tools Ltd i de nya kontorslokalerna i Banbury lovar framgångar inför 1976.

Alan Hughes

Ny filialchef i Östersund

Till ny filialchef i Östersund fr o m den 1 mars har utsetts Torsten Persson. Han kommer närmast från centrala SP-avdelningen i Enköping.

Torsten Persson

Nya kopieringsmaskiner

Under januari månad har de gamla kopieringsmaskinerna med förpreparerat papper successivt börjat bytas ut mot maskiner med vanligt papper. Efter en undersökning och utvärdering av vad marknaden hade att erbjuda, fann vi att två märken bäst uppfyllde våra krav, nämligen Gevafax X-10 och Canon NP-70, vilka har hyrts under en 2-årsperiod till att börja med. Skillnaden mellan de två märkena är att NP-70 förutom A4-format även tar

kopior på A3-format.

Vid varje maskin kommer att finnas en instruktion hur man kopierar och vilken person man kontaktar vid påfyllning av förbrukningsmateriel (exkl papper) och vid eventuella fel. Det är mycket viktigt att instruktionen följs. På varje Gevafax X-10 kommer det att finnas en nyckel med räkneverk, vilken måste sitta på maskin för att den skall fungera. Varje kväll vid arbetets slut kommer nyckeln att tas bort av en utsedd kontaktperson vid avstängning av maskinen. Om Du vill använda maskinen på övertid får Du låna nyckeln av kontaktpersonen, men kom då ihåg att lämna tillbaka nyckeln senast närmast följande arbetsdags morgon.

Motsvarande förfaringsätt kommer även att gälla Canon NP-70, men istället för nyckel kommer papperskassetterna att användas på samma sätt.

Meningen med maskinerna är att de skall användas för mindre kopievolymer (max 10 kopior/original). Vid volymer därutöver skall kopieservice anlitas som tidigare.

- Vid kopiering skall Du tänka på att
- inte ta fler kopior än nödvändigt
 - lufta papperet ordentligt vid påfyllning
 - anlita kontaktperson vid påfyllning av förbrukningsmateriel (exkl papper)
 - meddela kontaktperson vid eventuella fel
 - låta bli att själv åtgärda fel (vid eventuell skadegörelse kan respektive leverantör säga upp avtalet)
 - hålla snyggt och rent vid maskinen

Spisfläktar till Danmark

I slutet av förra året fick företaget en order till Danmark på 5000 spisfläktar som skulle levereras före februari månads utgång. För att klara tillverkningen anställdes på spisfläktslinan tillfälligt 11 personer som under 5 veckor fick arbeta mellan kl 1700–2200. Dakapo gick ut och frågade två av dem vad de tyckte om den här typen av arbete.

Kerstin Ekström: "Jag tycker att det är ett roligt arbete det här. Alla hjälper alla och det är ett fint kamratskap. Det jag gör på fläktarna är att jag monterar sladdarna till strömbrytarna och sedan avsynar jag kåporna så att det inte är några fel i lacken. I början gjorde vi ungefär 60 fläktar på ett sådant här skift men när vi alla hade kört in oss var vi uppe i drygt 90. Arbets-tiden är rätt så bra – kanske litet kort – men eftersom jag inte hade något arbete tidigare tog jag den här chansen."

Elsa Ström (t v) och Kerstin Ekström.

Elsa Ström: "Jag håller på med hop-sättning i punktsvetsmaskinen där kåpan punktats fast. Jag tycker att det är jättekul. Tiden går väldigt fort och det är trevliga arbetskamrater och jät-tehyggliga basar som alltid hjälper till när det behövs. Jag har arbetat inom

fyra olika industrier tidigare och jag vågar nog säga att det här är det trevligaste jobbet jag haft. Den här arbets-tiden går också bra. Det enda negativa är att min man får sitta hemma ensam på kvällarna nu, men det är inget större problem."

Jultäv-lingar

Bildgåtorna och korsordet var tydligen svårare den här gången än tidigare.

Bildgåtsvinnare blev Calle Frövik, Lars Hedin, Karl-Axel Korsner och Agneta Skoog.

Korsordsvinnare blev Per Bengtsson och Lasse Löfgren.

Priserna kommer att utdelas genom Dakapos försorg.

Dakapo gratulerar

90 år

Fredrik Kihlbom
Arvid Johansson

4 april
23 april

75 år

Bernhard Andersson
Gösta Eriksson
Ragnar Engman

31 mars
1 maj
14 maj

50 år

Gunborg Ahlin
Torgny Larsson

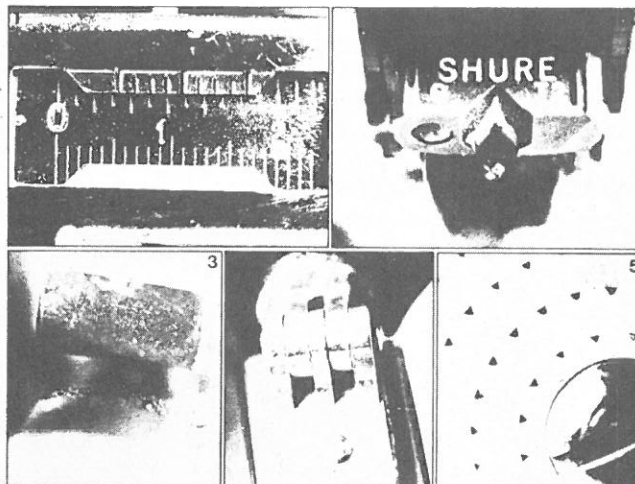
29 mars
31 mars

Pyssel för stora och små.

STYVHÅLA	S	REKIA MOT SÅGÅRS KONUNG	A	VÄRD SV-SÄTT	T	DRYLK MÄTTA
KÖSTERAR	T	Ä N K E R				
GLÄTTA	V	A L S A			S	SVAL- BOTTEN
DE PILERS FRAN GULET	G	G	BLOK OMRÅD	S	T	A
KON- RENS RÅK	P	A S S A R				BOK KÄLVEN FELAND
KÄNSLE- GÄTTNÄL LÄND- TUNGA	E	D	KOLLE KALLAS IRLAND REKUPRE	NORT SAK BUFF	Ä	BYDD NEKAS
TRÖ- LUNKA	K	H A N			U	T E P A L L
BÄNN- TON- OHMSK	E	L	BÖK MAN	U	T	P P
GÄLL- SÄTT	R	A R			F	R A M Å T
ROV- FÄGEL	O	R	KODL BIRÅ	F	O	R M O T T A
DEN SOM HAR KONSKAP DEN	V	E T			R	E M A R S
ÄR VÄN- LIGEN NORR	N	A	KAN HANTA	M	A	N N T R O

Losningen på korsordet och bildgåtorna skickar Du till PA Gunnar Mångbro före den 31 januari 1976. Du kan ha chans att vinna även om Du inte lyckas lösa alla bildgåtorna.

Namn och anställningsnummer *Lasse Löfgren, nr 8134*

Namn och anställningsnummer *KARL-AXEL KORSNER*

48229

- 1 Skjutmätt
- 2 Pick-up
- 3 Sikte på vapen
- 4 Glöngången på glasögon
- 5 Dusch

SEKTOR R OMBILDAS TILL FÖRSÄLJNINGSBOLAG

Från den första mars ombildades sektor R (konsumentprodukter) till aktiebolag, helägt av Bahco Ventilation. Det nya bolaget skall heta Bahco Hemkomfort AB och man kommer att även i fortsättningen marknadsföra hela hemkomfortprogrammet (bastu, spisfläktar, duschkabiner, solarier, småfläktar), luftvärmare, luftkylda luftkonditioneringsaggregat och fordonsprodukter.

Chef för bolaget är pol. mag. Rolf Åkerlind, som fram till bolagsbildningen tjänstgjorde som assistent till VD på Bahco Ventilation.

Varför sker då en sådan här bolagsbildning? Främsta anledningen är att det ger båda företagen möjlighet att med fortsatt intimt samarbete renodla respektive företags profil och affärsidé på marknaden. Bahco Ventilation skall i större utsträckning profilera sig som ett luft- och miljövårdsföretag med avancerad teknik inom det totala luftbehandlingsområdet.

Bahco Hemkomfort AB marknadsför ju redan idag produkter som inte är luftbehandlingsprodukter, bl a Bahco

Rolf Åkerlind

Duschkabin och Bahco Solarium. Profilen kommer att gruppera sig kring produkter för hem och fritid, kompletterade med luftvärmare, luftkonditioneringsaggregat och fordonsprodukter.

BAHCO kamraterna

Vid årsmötet den 3 mars valdes följande styrelse:

Ordförande	Gunnar Mångsbro
sekreterare	Roger Larsson
kassör	Lennart Runnebring
övriga	Lars-Olof Söderman
ledamöter	Christer Karlsson
	Kari Aarnivaara
	Kurt Mangborg
	Hans Bystedt
	Claes Kinnander
	Christer Högberg

I början av året gick föreningen ut med en folder till alla medlemmar. I denna folder ingick en enkät som medlemmarna kunde skicka in. Det var glädjande många som hörde av sig och som ett första resultat av detta anordnas en resa till Finland den 9 april.

Som exempel på andra aktiviteter som planeras under våren och sommaren kan nämnas rundtur i Enabygden och provkörning av Go-Cart. Dessutom arbetas med att få till stånd opera- och teaterresor.

Saga för stålman

Det var en gång en stålman som bodde i ett plåtskjul. På morgonen då han kände sig rostig tog han fram sina koppar av tenn och tog sig ett par järn i bara mässingen. Vad gjorde det sen att han inte hade ett nickel.

Åke Gillström

Montörsinformation i Forsmark

Sedan våren 1975 utför vår montageavdelning komfortinstallationen i Forsmarks kärnkraftverk 1. Denna installation blir färdig under hösten 1976. Därefter börjar installationen i 2:an som vi också har i beställning.

För montaget – liksom för produkterna som ingår – gäller särskilda bestämmelser och mycket höga krav på kvalitet och utförande.

För att montörerna, som utför montaget, skulle få en auktoritativ bakgrund

till särbestämmelserna hade installationsavdelningen ordnat en information onsdagen den 14 januari med medverkan från ASEA-ATOM av konstruktören av ventilationsanläggningen Sven Persson och chefkontrollanten Lennart Lindström. Från Bahco medverkade Malte Gulin och Thor Bergström.

Sven Persson redogjorde på ett lättfattligt och instruktivt sätt för bakgrunden till att montaget i så många avseenden

den måste avvika från ett normalt komfortmontage.

Lennart Lindström behandlade fördömligt praktiska problem kring montaget och kontrollen.

Arbetsstyrkan pendlar mellan 25–30 montörer varav en del är från trakten och en del från olika platser i landet. Eigel Frohm är vår platschef och till sin hjälp ute på bygget har han Olle Söderkvist och Bo Sandberg och inne på kontoret Kristina Johansson.

Bilderna visar Sven Persson i talarstolen samt deltagarna.

Ett reportage från Forsmarksbygget kommer i nästa nummer av Dakapo.

Möjlighet till delpension från den 1 juli 1976

Delpension är det säkert många som den senaste tiden hört talas om men samtidigt också ställt sig frågor som vad är delpension, vem kan få delpension, när kan den erhållas och vilka blir de ekonomiska konsekvenserna för individen?

Utan att tränga alltför djupt in i detaljer skall jag i korthet försöka redogöra för vad som gäller i normalfallet.

Genom en lag som träder i kraft den 1 juli 1976 öppnas en möjlighet för Dig som är mellan 60 och 65 år att kombinera deltidsarbete med delpension. Vissa villkor utöver nämnda ålderskrav måste Du emellertid uppfylla.

- Du måste t ex utföra arbete minst 17 och högst 35 timmar per vecka i genomsnitt vid 40 timmars arbetsvecka.
- Du måste ha arbetat minst 5 av de senaste månaderna.
- Du skall ha haft pensionsgrundande inkomst för ATP under minst 10 år efter fyllda 45 år.
- Du får dessutom inte uppbära ålders- eller förtidspension från allmän försäkringskassa.
- Ytterligare ett villkor är förstås att deltids- eller partnerarbete kan arrangeras. Denna fråga bör lämpligen lösas av de lokala parterna, förslagsvis i anpassningsgrupp eller annat samarbetsorgan. Det är viktigt att det positiva värdet i denna fråga kan lösas på ett för de äldre och företaget tillfredsställande sätt.

När kan delpension erhållas?

Delpension kan utbetalas tidigast från och med den månad Du fyller 60 år och längst till och med månaden före den Du fyller 65 år. Lagen ger alltså möjlighet för den som är född den 1 juli 1916 och senare att enligt ovan angivna förutsättningar erhålla delpension. Fortsättningsvis kan delpension erhållas högst 3 månader före den månad ansökan gjordes.

Hur stor kan då Din delpension bli?

Delpensionen utgör 65% av det inkomstbortfall som uppstår vid övergång till deltidsarbetet. Den sammanlagda inkomsten av deltidsjänst och delpension får emellertid uppgå till maximalt 7,5 gånger gällande basbelopp. Efter övergången till deltidsarbete kan man räkna med att den behållna inkomsten uppgår till mellan 85 och 90% av den tidigare inkomsten efter skatt. Nedanstående exempel visar behållningen i procent av den tidigare inkomsten vid deltidsjänst med 50% av den ordinarie arbetstiden vid 40 timmars arbetsvecka.

Väsentligt är också att delpensionen värdesäkras på samma sätt som ATP och folkpension. Delpensionen räknas dessutom som pensionsgrundande inkomst för ATP.

Exempel

Skattetabell 27, kolumn 1 resp. 2. Basbelopp 9700.

1. Årslön 48.000

Före delpension:
Behållning efter skatt 1) 2540/ 2) 2690/
mån mån

Efter delpension:

$$24000 + \frac{65 \times 24000}{100} = \frac{39600}{12} = 3300/\text{mån}$$

Behållning efter skatt 1) 2210/ 2) 2360/
mån mån
87,0% 87,7%

2. Årslön 96.000

Före delpension:
Behållning efter skatt 1) 3759/ 2) 3909/
mån mån

Efter delpension:

$$48000 + \frac{(72750 - 48000) \times 65}{100} = \frac{64088}{12} =$$

= 5340/mån

Behållning efter skatt 1) 2993/ 2) 3143/
mån mån
79,6% 80,4%

*) $7,5 \times 9700 = 72750 = \text{max pensionsgrundande inkomst.}$

Hans Molin står gärna till tjänst med ytterligare information.

DU SLÄCKER VÄL LJUSET när du går hem för dagen, går på lunch eller när du i övrigt lämnar rummet för en längre tid och naturligtvis släcker du efter dig på toaletten. För du vet väl att energibesparingskampanjen fortfarande pågår och i den är vi alla deltagare.

Nytt förråd på hamnverken

Sedan månadsskiftet februari-mars har ett nytt förråd tagits i bruk på hamnverken. Det är främst avsett för OKA och isolering och har en yta på 1000 m². Constructa International AB har stått för bygget tillsammans med Elverots Byggnads AB och Tapper o Weis.

Lättprofilstommen i stål förses med en gran dagen före taklagsfesten som ägde rum strax före jul.

Bahco Ventilation lanserar barktork för värmeåtervinning

Bahco Ventilation i Enköping introducerar nu ett barktorksystem med vilket den svenska skogsindustrin kan spara in avsevärda mängder olja. Systemet ansluts nämligen till ordinarie barkpanna och utnyttjar spillvärmens i rökgaserna från pannan.

Inom den svenska skogsindustrin erhåller man årligen cirka 3 miljoner ton barktorksubstans som biprodukt. Sedan förbudet mot deponering av bark infördes, utnyttjas 85% till bränsle.

Barkens värmevärde begränsas av den höga vattenhalten, som också inverkar på förbränningsanläggningarnas kapacitet.

Den största förlusten vid förbränning av bark utgörs av värmeinnehållet i de varma rökgaserna. Genom att utnyttja dessa så långt som möjligt för torkning av bark får man en ökad verkningsgrad på anläggningarna samtidigt som höjningen av barkens torrhalt höjer kap-

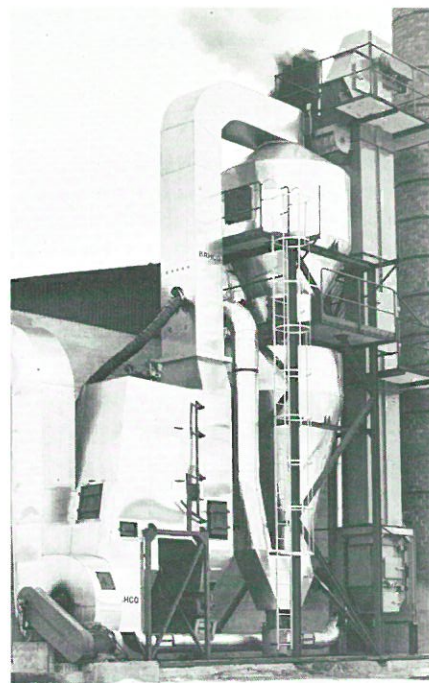
aciteten med upp till 10%. Systemet ger även ökade möjligheter att bränna sk spillbark, som på grund av den höga vattenhalten tidigare inte har blivit tillvaratagen.

Systemet består av en tork och utrustning för rökgasrening.

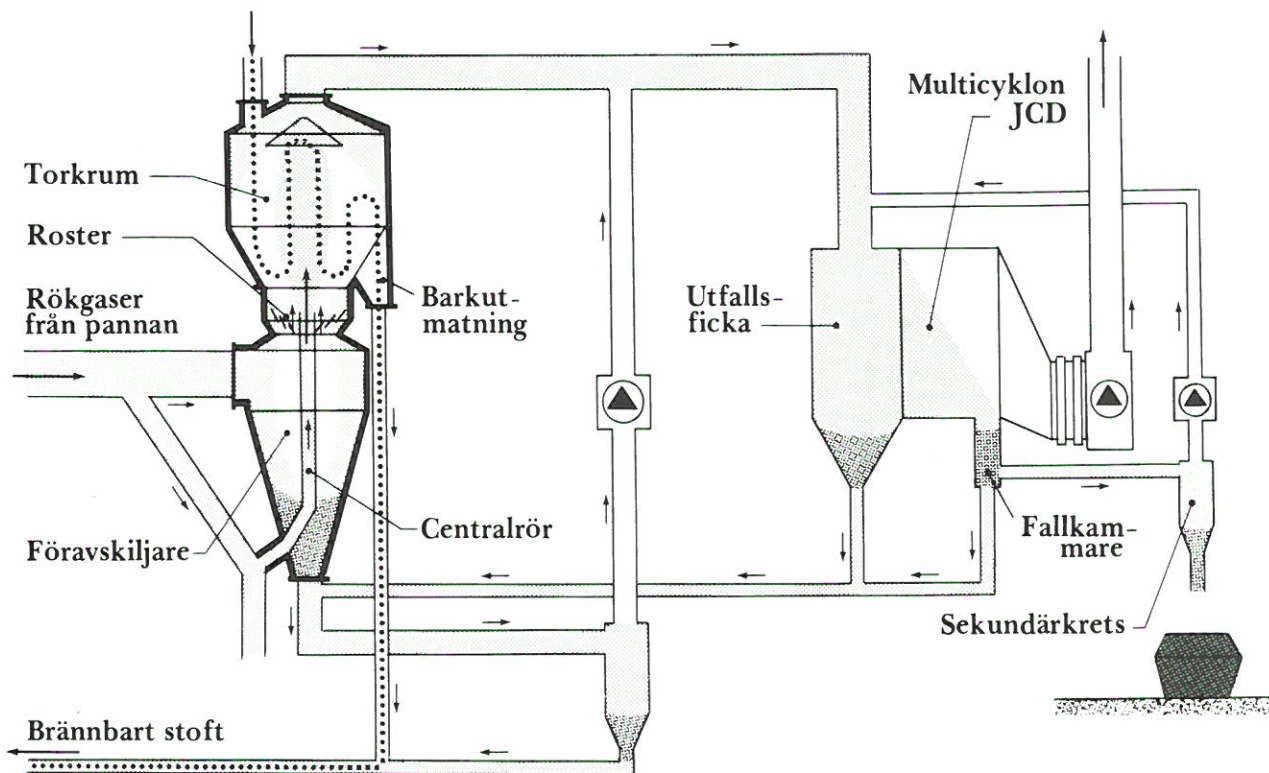
I torken blandas rökgaserna med barken, varvid gaserna avkyls och barken värms upp och torkas. Från torken sker en kontinuerlig utmatning av bark som förs till pannan.

De avkylda rökgaserna renas i ett multicyklonaggregat. Det material som avskiljs vid reningen blandas med den torkade barken.

Ingenjör Bo Ferm, Bahcos Luftvårdsdivision, som har utarbetat systemet säger att fördelen med barktorken är framförallt att man återvinner värme ur rökgaserna ner till en mycket låg temperatur och får värmevinsten i form av högvärdig värme ur pannan.

Bilden visar det barktorksystem som sedan årsskiftet har varit i bruk vid Karbenning Ångsåg och där systemet också har visat sig fungera utmärkt.

Huvuddelen av rökgaserna från pannan tillförs torkrummet genom föravskiljaren. Efter passagen av denna strömmar gasen upp i tryckkammaren, varifrån den via slitsar i torkens roster tillförs torkrummet. En mindre del av gasen förs via centralröret genom föravskiljarens centrum direkt upp i rostret och tillförs torkrummet genom en centralt placerad cirkulär spalt. Gasen bildar en kraftig uppåtgående ström

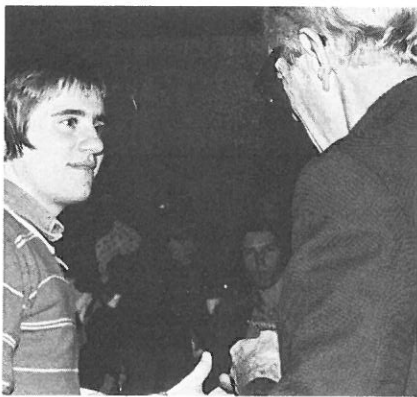
och genom ejection medrycks gas från torkrummets periferi. Härmed erhålls längs sidorna en nedåtgående gasström. Efter torkningen faller barken ut genom en spalt i torkens botten. De avkylda gaserna avdrags från torken och passerar en grov utfallsficka och slutrenas i multicyklonaggregatet, varefter de efter passage av en fläkt lämnar systemet. Avskilt stoft i multicyklonaggregatet uppdelas i fallkammaren i två fraktioner dels

finkornigt obrännbart stoft som avsugs i sekundärkretsen och lämnar denna genom en cyklon, dels grovt brännbart stoft som avsugs av en speciell krets. Till den speciella kretsen förs grovt stoft från multicyklonen och multicyklonens föravskiljare samt det stoft som avskilts ur rökgaserna före torken. Detta stoft blandas med barken sedan det avskilts ur kretsen av en cyklon.

SPORT & MOTION:

Allsvenskan

Lördagen den 13 december 1975 spelades den allsvenska grundseriens två sista omgångar i Enköpings nya idrotts-hus. Det var Bahco Ventilation IF:s mest uppmärksammade idrottsarrange-mang någonsin. Publiken bjöds också på massor av matcher i svensk topp-klass, även om man gick miste om den verkliga godbiten: Mötet mellan Kjell och Stellan. När Mölndal skulle möta Falkenberg i sista omgången var man redan klara serie-segrare, och Kjell föredrog att stå över. Det hjälpte inte med operation övertalning för publikens skull – Kjell spelade inte. Nu blev det en fin match ändå, där Kjells unga lag-kamrater Åke Grönlund och Åke Lilje-gren båda pressade Stellan till skiljeset. Evenemanget lockade tyvärr inte så stor publik, som man kunde vänta sig. Totalt besågs de båda passen av om-kring 500 personer, varav drygt 300 betalande. Som arrangörer måste vi än-då vara nöjda. Tävlingsmässigt klaffade allt perfekt, de deltagande klubbarna var mycket nöjda och Enköpingspubli-ken har i alla fall fått chansen att se hela den svenska bordtenniseliten i ak-tion.

Stellan Bengtsson får pris av Svenska Bord-tennisförbundets vice ordförande Calle Brandel.

Du golfspelare

I år arrangeras det första officiella Bahco-mästerskapet i golf. För att på lämpligt sätt kunna arrangeras mäster-skapet, som kommer att avgöras på Enköpings golfbana, ber Golfsektionen

att du som ej är med i Enköpings Golf-klubb skickar in uppgift om hemmaba-na och hcp före 25 april till RH, Bertil Danielsson. Inbjudan skickas ut i maj.

Bahco mästare i SvD:s korpcurling

Söndagen den 7 mars blev lag Bahco mästare i Svenska Dagbladets korp-curling, som arrangerades i Stockholm. På sin väg mot finalen i A-gruppen be-segrade Bahco-laget i tur och ordning stockholmslagen Fastighetskontoret, Trygg-Hansa, Handels och Curlingsta-dion.

I finalen mot Haand i Haand från Norr-köping tog Bahco-laget en, som man trodde, säker ledning med 7-4 inför sista omgången. Men säker skall man inte vara förrän sista stenen är spelad. Bahco-skippern Göran Roxin, inoffi-

ciell juniorvärldsmästare 1973, missade sista stenen, och norrköpingslaget kun-de med sina 3-0 i sista omgången, ut-jämna till 7-7.

Skiljeomgång fick tillgripas, men nu hade Bahco-laget fått nerverna under kontroll igen, och kunde hemföra se-gern.

SvD-direktören Ingmar Gransbo överlämnar segerpokalen till Bahco-laget, som består av Rune Gustavsson, Martin Forsslund, Göran Roxin och Christer Norman.

Återigen fina Bahcoinsatser i årets långlopp på skidor

Sju åkare från Bahco Ventilation ställ-de upp i årets Vasalopp. Som vanligt var det utmärkta prestationer över he-la linjen trots dåliga träningsmöjlig-heter i vinter.

Reino Väisänen kunde tyvärr inte full-följa tävlingen p g a skidbrott.

I Engelbrektsloppet deltog i seniorklas-sen Lars Eriksson som slutade på plats 41 med tiden 3 tim 1 min, och i old-boysklassen placerade sig Osmo Uhron-en på 320:e plats med tiden 3 tim 53 min.

Dakapo saluterar berömvärda insatser "I Fädrens Spår".

Plac		Tid
498	Lars Gustavsson, Enköping	5.15
2942	Daniel Wiklund, Örebro	6.41
3319	Alf Andersson, Borlänge	6.50
4564	Osmo Uhronen, Enköping	7.22
5025	Kimmo Jämsä, Enköping	7.32
8379	Christer Rungård, Enköping	9.23

Christer Rungård

MASSKORSBAND

dakapo

Personaltidning för
AB Bahco Ventilation
Ansvarig utgivare:
Eskil Sjödin
Nr 4 oktober 1975

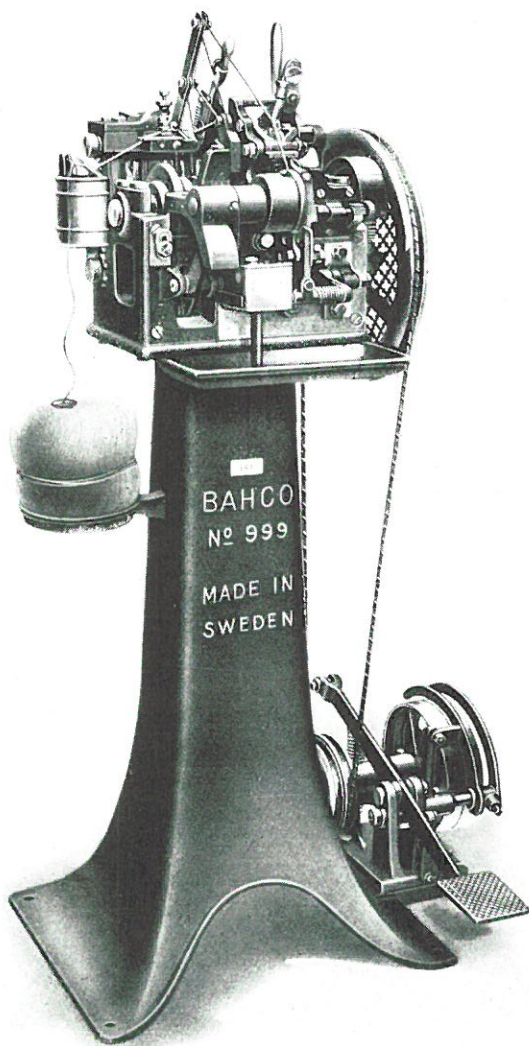
BAHCO-HISTORIK: Sidan är hämtad ur ett tilltryck till katalogen år 1919.

AFLAPPNINGSMASKINEN "BAHCO" N:o 999.

NYHET!

Patenterad!

NYHET!

•Bahcos N:o 999 är en epokgörande nyhet inom skomakeribranschen.
Maskinen är försedd med flera nya patenterade anordningar, af hvilka vi
särskildt nämna den synnerligen praktiskt anordnade trådläggaren.
Som en absolut öfverlägsenhet i konstruktivt hänseende hos denna maskin
vilja vi dessutom framhålla den fullständiga fränvaron af alla fjädrar för de olika